

Eşitlik Müzesi ve Kütüphanesi kurulacak

cukurovabarisgazetesi.net/11016-2

29 Kasım 2025

Adana Yerel Eşitlik İzleme Bileşenleri (AYEİB), Avrupa Birliği tarafından finanse edilen

Cinsiyet Eşitliği İzleme Derneği (CEİD) İzler Programı desteğiyle yürüttüğü “Eşitlik Müzesi ve/veya Kütüphanesi için “Yerindeİzleme” ve “İyi Uygulama” ziyaretlerini tamamladı. “Adana Yerel Danışma Süreci” projesinin Geniş Katılımlı Bilgilendirme ve İstişare Toplantısı Seyhan Belediyesi Çırçır Sanat Merkezinde gerçekleştirildi.

AYEİB İl Koordinatörü Muhal İkikardeş, AYEİB’inkuruluş amacı, yürüttüğü izleme faaliyetleri ve Adana’da bir eşitlik belleği ihtiyacının nasıl ortaya çıktığına ilişkin bilgilendirme sunumu yaptı. Konuşmamız Gerek Derneği Saha ve Yerel İlişkilenme Uzmanı Psikolog Yüksel Aybacı Serinel, proje süresince yapılan müze ve kütüphane ziyaretlerinden derlenen iyi uygulama örneklerini aktardı, sunumda sürdürülebilirlik, koleksiyon yönetimi, arşivleme, dijital erişim, kapsayıcılık ve işbirlikleri üzerine önemli bulgular paylaştı. Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Öğretim Üyesi Dr. Oya Katırcı moderasyonunda yapılan oturumda katılımcılar; kurulacak müze/kütüphanenin misyonu, mekan kurgusu, işbirliği modelleri, katkı sunabilecekleri alanlar ve Adana’ya özgü önceliklerin belirlenmesi gibi başlıklarda görüşlerini dile getirdi. Çukurova Belediye Başkan Yardımcısı Mimar Nazlı Pınar Ünlü, Eşitlik Müzesi / Kütüphanesi projesinin önemini ve gerekliliğini vurgulayan konuşmasında yerel eşitlik bileşenlerini deslekleyeceğini dile getirdi.

ADANA İÇİN ORTAK BİR BELLEK

Toplantıda, Adana’da kurulacak eşitlik odaklı bir müze veya kütüphanenin yalnızca bir mekândan ibaret olmayacağı; toplumun tüm kesimlerinin katılımıyla büyüyen, yaşayan bir bellek alanı olması kararlaştırıldı. AYEİB’in bu süreçte farklı kurumları bir araya getirmesi ve ortak akıl üretme yaklaşımı, Adana’da eşitlik temelli bir yapı kurulması için önemli bir toplumsal zemin hazırlaması benimsendi.

ÖRNEK MÜZE OLMASI HEDEFLENİYOR

AYEİB, projeyi Adana’da kadınların, gençlerin, göçmenlerin, dezavantajlı grupların ve yerel örgütlerin birikimini görünür kılacak bir eşitlik belleği modeline ihtiyaç duyulduğu gerçeğinden hareketle geliştirdi. Başvuru aşamasından itibaren Türkiye’deki iyi uygulamaları yerinde incelemek, Adana’ya özgü bir model geliştirmek ve geniş katılımlı bir istişareyle bu modeli yerel paydaşlarla birlikte olgunlaştırmaktı. İzmir ve İstanbul’da iyi uygulama ziyaretleri gerçekleştirildi

Projenin en önemli faaliyetlerinden birinin, eşitlik ve toplumsal cinsiyet alanında çalışan müze ve kütüphanelerin yerinde ziyaret edildi. Bu kapsamda ekip ilk olarak İzmir’de incelemelerde bulundu. İzmir Kadın Müzesi, İzmir Radyo ve Demokrasi Müzesi, Konak Modern Sanat Müzesi, Mask Müzesi edilerek, müzecilik pratikleri ve toplumsal bellek çalışmalarına ilişkin deneyimler yerinde gözlemlendi.

Proje ekibi İstanbul’da KOÇ-KAM (Koç Üniversitesi Toplumsal Cinsiyet ve Kadın Çalışmaları Merkezi), İstanbul Kadın Eserleri Kütüphanesi ve Bilgi Merkezi Vakfı, Kadir Has Üniversitesi Toplumsal Cinsiyet ve Kadın Çalışmaları Merkezi ve İstanbul Kültür ve Sanat Vakfı (İKSV) gezildi. İzmir ve İstanbul’da yapılan görüşmelerde; arşiv yönetimi, dijitalleşme süreçleri, sürdürülebilirlik modelleri, kapsayıcılık ilkeleri, koleksiyon oluşturma yöntemleri, işbirliği ağları, eğitim programları ve toplumsal etki mekanizmaları üzerine kapsamlı bilgi paylaşımları yapıldı.

İstanbul Gender Museum ile çevrimiçi bir buluşma gerçekleştirilerek çağdaş toplumsal cinsiyet müzeciliğine ilişkin güncel yaklaşımlar değerlendirildi. Ziyaretler sırasında İstanbul Sinema Müzesi ve Yapı Kredi Müzesi de gezilerek modern müzetasarımı, sergileme teknikleri ve ziyaretçi deneyimi açısından örnek uygulamalar incelendi.

Adana Yerel Eşitlik İzleme Bileşenleri toplantıda, iyi uygulama ziyaretlerinden elde edilen bilgiler, AYEİB üyeleriyle gerçekleştirilen toplantıda ele alındı. Toplantıda Adana’nın sosyo-kültürel dokusuna uygun bir eşitlik belleği modelinin temel unsurları belirlendi. Çok kültürlü ve çok dilli yapıya uygun bir model oluşturulması, hem fiziksel hem dijital arşiv içeren hibrit bir yapı, gençlerin aktif rol aldığı katılımcı bir mekanizma, mahalle temelli hikâyelerin ve yerel örgütlerin belleğe dahil edilmesi, erişilebilir, kapsayıcı ve herkesin katkı sunabildiği bir bellek yaklaşımının temelini oluşturması benimsendi.